

РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА
REGIONAL POLICY

УДК 351/330.55

doi: <https://doi.org/10.15330/apred.2.21.180-189>

Шульжик Ю.О.¹, Квасній З.В.,² Осліковський В.В.³

**РОЗВИТОК «РОЗУМНИХ ГРОМАД»: МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ
ВПРОВАДЖЕННЯ SMART CITY РІШЕНЬ
НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ**

¹Прикарпатський інститут імені Михайла Грушевського
ПрАТ «ВНЗ «МАУП»,
кафедра менеджменту організацій, економіки та
підприємництва,
вул. Івасюка, 21, м. Трускавець,
82200, Україна,
тел.: (050) 430-01-92,
e-mail: pimaup_doktorant@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1699-054X>

²Прикарпатський інститут імені Михайла Грушевського
ПрАТ «ВНЗ «МАУП»,
кафедра менеджменту організацій, економіки та
підприємництва,
вул. Івасюка, 21, м. Трускавець,
82200, Україна,
тел.: (098) 127-64-97,
e-mail: zenovii_kvasnii@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9124-1579>

³ ПрАТ «ВНЗ «МАУП»,
вул. Фрометівська, 21, м. Київ,
03930, Україна,
тел.: (096) 2771305,
e-mail: v.oslikovskiy@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-8381-9191>

Анотація. Сьогодні над впровадженням концепції розумних міст працюють міністерства, представники муніципальної влади, неурядові організації та незалежні експерти. Проте наразі відсутня єдина узгоджена система, яка б визначала чіткі напрямки, темпи та інструменти розвитку. У статті досліджено розвиток концепції «розумних громад» через впровадження Smart City-рішень на місцевому рівні. Проаналізовано основні напрями цифрової трансформації управління територіальними громадами, включаючи впровадження електронних сервісів, автоматизованих систем моніторингу, розумного транспорту та екологічних ініціатив. Визначено ключові виклики та перспективи застосування смарт-технологій в управлінських територіальних громадах України, а також роль місцевих органів влади, бізнесу та громадськості в цьому процесі. Окрему увагу приділено необхідності створення комплексної стратегії розвитку розумних громад, яка сприятиме ефективному використанню ресурсів, підвищенню якості життя мешканців та залученню інвестицій. Обґрунтовано, що цифрові платформи стали основою для ефективної взаємодії між органами місцевого самоврядування, громадянами та бізнесом. Досліджено досвід та перспективи використання цифрових платформ, сенсорних систем та автоматизованого управління в громадах. Акцентовано увагу на тому, що автоматизація управління громадою дозволяє значно підвищити ефективність адміністративних процесів, зменшити вплив людського фактора та мінімізувати бюрократію.

Наведено успішні приклади використання сенсорних систем. Доведено, що в сучасних умовах впровадження Smart-концепції є стратегічно необхідним кроком. Попри всі виклики, війна може стати поштовим для розвитку розумних міст в Україні. Це дає можливість не лише відновити зруйновані населені пункти, а й переосмислити їх розвиток, застосовуючи передові технології та кращі світові практики. У перспективі реалізації цієї концепції сприяти підвищенню інноваційності та конкурентоспроможності країни, зробити її більш привабливою як для громадян, так і для міжнародної спільноти. Крім того, активне впровадження Smart-рішення стимулює залучення інвестицій, що стане причиною економічного зростання та модернізації України.

Ключові слова: «розумні громади», впровадження Smart City, місцевий розвиток, управління громадами, цифрова трансформація, інновації.

Shulzhik Yu.O.¹, Kvasnii Z.V.,² Oslikovskyy V.V.³

**DEVELOPMENT OF “SMART COMMUNITIES”: IMPLEMENTATION OF
SMART CITY SOLUTIONS AT THE LOCAL LEVEL**

¹Pecarpathian Institute named of Mykhailo Hrushevsky of
Interregional Academy of Personnel Management,
department of management of organizations,
economy and entrepreneurship,
St. V. Ivasyuka, 21, Truskavets,
82200, Ukraine,
tel.: (050) 430-01-92,
e-mail: pimaup_doktorant@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1699-054X>

²Pecarpathian Institute named of Mykhailo Hrushevsky of
Interregional Academy of Personnel Management,
department of management of organizations,
economy and entrepreneurship,
St. V. Ivasyuka, 21, Truskavets,
82200, Ukraine,
tel.: (098) 127-64-97,
e-mail: zenovii_kvasnii@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9124-1579>

³ Interregional Academy of Personnel Management,
Frometivska St., 21, Kyiv,
03930, Ukraine,
tel.: (096) 2771305,
e-mail: v.oslikovskiy@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-8381-9191>

Abstract. Today, ministries, representatives of municipal authorities, non-governmental organizations and independent experts are working on the implementation of the concept of smart cities. However, there is currently no single agreed system that would determine clear directions, pace and tools for development. The article examines the development of the concept of "smart communities" through the implementation of Smart City solutions at the local level. The main directions of digital transformation of territorial community management are analyzed, including the implementation of electronic services, automated monitoring systems, smart transport and environmental initiatives. The key challenges and prospects for the application of smart technologies in the administrative territorial communities of Ukraine are identified, as well as the role of local authorities, business and the public in this process. Special attention is paid to the need to create a comprehensive strategy for the development of smart communities, which will contribute to the

efficient use of resources, improving the quality of life of residents and attracting investment. It is substantiated that digital platforms have become the basis for effective interaction between local governments, citizens and business. The experience and prospects of using digital platforms, sensor systems and automated management in communities are studied. Attention is focused on the fact that automation of community management allows to significantly increase the efficiency of administrative processes, reduce the influence of the human factor and minimize bureaucracy. Successful examples of using sensor systems are given. It is proved that in modern conditions the implementation of the Smart concept is a strategically necessary step. Despite all the challenges, the war can become a post for the development of smart cities in Ukraine. This makes it possible not only to restore destroyed settlements, but also to rethink their development, using advanced technologies and best world practices. In the future, the implementation of this concept will contribute to increasing the country's innovativeness and competitiveness, making it more attractive both for citizens and for the international community. In addition, the active implementation of Smart solutions stimulates investment attraction, which will cause economic growth and modernization of Ukraine.

Keywords: "smart communities", Smart City implementation, local development, community management, digital transformation, innovation.

Вступ. У сучасних реаліях концепція «розумного міста» стає дедалі важливішою, особливо для країн, які переживають війну, суспільні зміни та прагнуть до відновлення. Тому розвиток смарт-технологій в Україні має бути у пріоритеті. Це не лише мова про інновації, а й про стратегію виживання, відбудови та сталого розвитку. Після війни та глобальних криз українські міста потребуватимуть сучасних підходів до відбудови та модернізації. У цьому зв'язку ми не можемо дозволити собі відставати у сфері смарт-технологій, коли інші країни вже їх застосовують.

Інтеграція смарт-рішень у місцеве управління дає змогу ефективно розподіляти ресурси, посилювати безпеку громадян та мінімізувати негативний вплив на довкілля. Тому в нинішніх умовах обмежених можливостей та необхідності відбудови зруйнованих війною територій використання цифрових технологій стає не просто бажаним, а життєво необхідним кроком.

Постановка завдання. Проблематика впровадження смарт-технологій розглядається з різних точок зору, зокрема технологічної, економічної, соціальної та екологічної. Наукові дослідження Дунаєва І., Байлової Л., Кудь А., Родченко В. акцентують увагу на важливості інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій для моніторингу та управління міською інфраструктурою, що сприяє підвищенню ефективності міського управління та оптимізації витрат [1].

Питання впровадження розумних технологій у систему публічного управління та врядування досліджували Дунаєв І., Бабаєв В., Дейкало С., Родченко В., Кудь А., Корнійченко А., Перелі Д. та інші. Варто зазначити, що в межах концепції смарт-міста поєднує альтернативні та конкурентні підходи. Наприклад, модель «цифрового міста» (digital city) орієнтована на автоматизацію міських сервісів та впровадження цифрових рішень для покращення якості життя мешканців. Водночас концепція «зеленого міста» (green city) робить акцент на екологічній енергостійкості, впровадження ефективних технологій та зниженні негативного впливу. Бабаєв В. Ю., Дейкало С. О., досліджуючи розвиток концепції розумного міста, зауважують, що «змістовне наповнення практичних моделей розумних міст при формуванні публічної політики та стратегій розвитку смарт-міст має базуватися на інструментальному підході, коли «розумні» технології, «розумні» системи, «розумні» екосистеми розглядаються і позиціонуються як засоби для досягнення суспільно важливих цілей на принципах людиноцентричності, цифрового і технологічного гуманізму, забезпечення свободи і прав людини, збереження сутності людини.» [2, с. 27] В наукових дослідженнях наголошується, що знання на рівні регіону є базою для процесів підприємницьких відкриттів і розвиваються через залучення зацікавлених сторін [3]. Отже, розумна

економіка охоплює комплексний підхід до розвитку, що базується на впровадженні високотехнологічних інновацій, використанні цифровізації, інтелектуального потенціалу, підвищенні ефективності виробництва та підтримці вільного ринку. Водночас вона акцентує увагу на соціальній та екологічній відповідальності, забезпечуючи сталий розвиток та баланс між економічним зростанням і збереженням [4]. Попри те, що в Україні вже впроваджено окремі елементи концепції розумного міста, зокрема цифрові квитки на громадському транспорті, системи відеоспостереження в громадських місцях, електронний документообіг, онлайн-запис до лікарень і державних установ, їх поширення все ще залишається фрагментарним. В наукових дослідженнях Орел Ю., Комар О. пропонується концепція Smart City, як інноваційний інструмент розвитку місцевого самоврядування в Україні, досліджено впровадження Smart City на прикладі деяких обласних центрів України: у Києві, Харкові, Львові, Дніпрі, Одесі та Вінниці [8]. Проте, загальна тенденція ще не набула всеукраїнського масштабу, що вказує на необхідний подальший розвиток та інтеграцію smart-рішень у місцеве управління. Метою статті є обґрунтування макроекономічних аспектів впровадження Smart City рішень на місцевому рівні в контексті розвитку «розумних громад», виявлення потенціалу цифрових інструментів для підвищення ефективності управління територіями, забезпечення сталого соціально-економічного розвитку та зростання інвестиційної привабливості громад, а також розробка стратегічних напрямів інтеграції smart-технологій у практику муніципального управління. Теоретичне значення статті полягає у систематизації та поглибленні наукових підходів до розуміння концепції «розумних громад» як еволюційного етапу розвитку місцевого самоврядування в умовах цифрової трансформації. У статті обґрунтовано взаємозв'язок між впровадженням Smart City рішень та макроекономічними ефектами, зокрема підвищенням ефективності використання ресурсів, зростанням економічної активності, покращенням якості життя населення. Запропоновані теоретичні положення доповнюють наявні дослідження в галузі публічного управління, регіональної економіки та цифрової трансформації громад. Практичне значення статті полягає у можливості використання викладених висновків і рекомендацій органами місцевого самоврядування, муніципальними стратегами, консультантами та розробниками політик для формування ефективних моделей розвитку «розумних громад». Запропоновані підходи можуть стати основою для розробки стратегій цифрової трансформації, залучення інвестицій, оптимізації управлінських процесів та підвищення прозорості діяльності влади на місцевому рівні. Стаття також має прикладне значення для ініціаторів пілотних проектів Smart City у територіальних громадах України.

Результати. Сучасні технології відіграють важливу роль у розвитку територіальних громад, забезпечуючи ефективне управління, підвищення рівня безпеки, оптимізацію ресурсів та покращення якості життя мешканців. Такі ініціативи сприяють підвищенню прозорості діяльності органів місцевого самоврядування, зниженню корупційних ризиків та покращенню комунікації між владою та громадянами. Наприклад, у Києві та Львові активно впроваджуються цифрові платформи для участі мешканців у бюджетуванні, а в Естонії успішно діє система електронного урядування e-Estonia, яка дозволяє громадянам отримувати адміністративні послуги без необхідності відвідувати державні установи.

Автоматизовані системи обліку доходів і витрат дозволяють контролювати бюджетні процеси, оптимізувати витрати та забезпечити справедливий розподіл коштів. У деяких європейських містах запроваджено смарт-рішення для моніторингу енергоспоживання в комунальних закладах, що зменшує витрати та зменшує вплив на довкілля.

Таким чином, розвиток електронних сервісів і цифрових технологій є кроком до ефективного управління територіальними громадами, підвищення якості послуг і зміцнення довіри громадян до влади.

Цифрові платформи стали основою для ефективної взаємодії між органами місцевого самоврядування, громадянами та бізнесом [5]. Успішні приклади їх використання можна спостерігати в українських та європейських містах, де запроваджено електронні сервіси для громадян (наприклад, електронні звернення, отримання довідок онлайн, оплата комунальних послуг). Такі сервіси сприяють підвищенню прозорості управління та зручності для мешканців.

Наприклад, в Україні активно використовується платформа «Дія», що надає можливість громадянам отримувати державні послуги онлайн, економлячи час та зменшуючи корупційні ризики. Портал «Дія» надає доступ до більше, як 130 державних послуг [6]. З часом уряд планує зробити доступними через Дію всі види взаємодії між державою та особою [7].

Також деякі громади запроваджують локальні цифрові платформи для управління житлово-комунальними послугами, міським транспортом та бюджетними процесами.

Сенсорні системи є важливим елементом концепції «розумного міста» (Smart City). Вони дозволяють автоматично збирати дані про стан навколишнього середовища, енергоспоживання, безпеку та транспортні потоки.

Серед успішних прикладів використання сенсорних систем можна відзначити:

- моніторинг якості повітря – у багатьох містах встановлюються датчики, що вимірюють рівень забруднення та дозволяють оперативно реагувати на екологічні проблеми;

- Розумне освітлення – вуличні ліхтарі з датчиками руху дозволяють зменшити витрати електроенергії, автоматично регулюючи рівень освітлення;

- системи контролю дорожнього руху – датчики та камери відеоспостереження допомагають виявляти затори, порушення правил дорожнього руху та оптимізувати трафік.

Автоматизація управління громадою дозволяє значно підвищити ефективність адміністративних процесів, зменшити вплив людського фактора та мінімізувати бюрократію.

До основних напрямів автоматизації належать:

- електронний документообіг – цифровізація процесів у місцевих радах, що пришвидшує прийняття рішень і спрощує доступ до інформації;

- автоматизоване управління комунальними ресурсами – системи моніторингу витрат води, електроенергії та газу дозволяють більш раціонально використовувати ресурси та скорочувати витрати;

- розумні системи безпеки – використання відеоаналітики, систем розпізнавання облич та інших технологій для підвищення рівня громадської безпеки.

Статистика показує, що у 2024 р. Україна стала першою у рейтингу електронної участі (E-Participation Index, EPART), піднявшись, порівняно з 2022 роком, на 56 позицій [9]

- залучення міжнародного досвіду та партнерства, що дозволить громадам ефективно впроваджувати передові технології.

Таблиця 1

Приклади впровадження Smart City в найбільших містах України [8]

Table 1

Examples of Smart City implementation in the largest cities in Ukraine [8]

Місто	Ключові рішення та ініціативи	Основні технології та інструменти
Київ	- Платформа «Київ Цифровий» (мобільний додаток) для оплати паркування, транспорту, запису до лікаря та сповіщень. - Інтелектуальна система відеоспостереження для підвищення рівня безпеки. - Автоматизована система управління дорожнім рухом для зниження заторів. - Моніторинг якості повітря та стану навколишнього середовища через датчики.	- Інтернет-ресурс, мобільний додаток. - AI-системи для відеоспостереження. - IoT для управління дорожнім рухом. - Сенсори якості води та повітря.
Харків	- Єдиний міський портал для громадян для доступу до адміністративних послуг та інформації. - Система відеоспостереження для безпеки громадян. - Розумне освітлення вулиць з енергоефективними технологіями.	- Єдиний міський онлайн-портал. - Відеоспостереження з AI-аналітикою. - Сенсори з датчиками руху.
Львів	- Впровадження системи інтелектуального управління транспортом (ІТС). - Електронна транспортна картка у громадському транспорті. - Розумне паркування з датчиками вільних місць.	- Інтелектуальна транспортна система (ІТС), електронні квитки. - Сенсори паркування, розпізнавання номерів авто.
Дніпро	- Розумний облік споживання енергоресурсів у муніципальних установах. - Система міського відеоспостереження з функцією розпізнавання осіб. - Smart-навігація для оптимізації маршрутів транспорту. - Кабінет мешканця Дніпра.	- Кабінет мешканця, інтелектуальні лічильники. - Відеоспостереження з функціями розпізнавання. - Сенсори в транспорті.

З огляду на стрімкий розвиток технологій, громади мають величезний потенціал для розширення використання цифрових рішень. Перспективи включають:

- інтеграцію штучного інтелекту та Big Data для аналізу великих обсягів інформації та прогнозування потреб громади;
- розширення IoT-рішень (Інтернету речей), що дозволить покращити управління міською інфраструктурою;
- розвиток електронного голосування та громадських обговорень онлайн, що підвищить рівень залученості мешканців до управлінських процесів;

Отже, цифрові платформи, сенсорні системи та автоматизоване управління стають невід'ємною частиною сучасного розвитку громад. Корнійченко А. О. зауважує, що розвиток таких напрямків, як Smart-транспорт, Smart-охорона здоров'я, Smart-енергетика та Smart-суспільство, сприятиме формуванню Smart-світу, в якому цифрові

технології стануть визначальним фактором функціонування та взаємодії всіх сфер життя [10, с. 87]. Вони забезпечують ефективність, прозорість та комфорт для мешканців, що є важливим кроком до створення сталого та інноваційного суспільства. З позицій публічного управління важливим є не лише впровадження концепції розумного міста, а й її гармонійне поєднання з іншими ключовими підходами, такими як розумна спеціалізація, сталий розвиток, зелений перехід та багаторівневе врядування. Це комплексне завдання вимагає системного підходу до розробки узгоджених заходів публічної політики, які враховуватимуть особливості кожного регіону, рівень його соціально-економічного розвитку та наявні ресурси.

SMART спеціалізація передбачає визначення унікальних конкурентних переваг територіальних громад та регіонів, що дозволяє спрямовувати інвестиції в ті сфери, які мають найбільший потенціал для економічного зростання та розвитку інновацій. Інтеграція цієї концепції з ідеєю розумного міста сприяє створенню інноваційних хабів, науково-дослідних кластерів і сприятливого середовища для залучення технологічного бізнесу. SMART-спеціалізація – це сучасний інноваційний підхід до професійного розвитку та праці в Європі, який спрямований на формування та зміцнення конкурентних переваг ринку кожного регіону. Вона забезпечує ефективне використання місцевих ресурсів, стимулює економічне зростання та розвиток впровадження передових технологій у ключові галузі [11, с. 228].

Сталий розвиток і зелений перехід відіграють важливу роль у формуванні довгострокової стратегії міського управління. Впровадження енергоефективних рішень, цифровізація муніципальних послуг, розвиток сталої мобільності та екологічного транспорту дозволяють не лише зменшити вуглецевий слід міст, а й підвищити якість життя мешканців. Наприклад, розвиток системи «розумного освітлення», що реагує на інтенсивність руху, або запровадження цифрових платформ для моніторингу рівня забруднення повітря допомагають оптимізувати витрати міського бюджету та покращити екологічну ситуацію.

Окрім цього, існує взаємозв'язок між впровадженням Smart City рішень та макроекономічними ефектами. Інтеграція Smart City рішень у муніципальне управління має прямий і опосередкований вплив на ключові макроекономічні показники, що визначають стійкість і конкурентоспроможність територіальних громад. Цей взаємозв'язок проявляється у наступних напрямках:

- підвищення ефективності використання ресурсів. Завдяки впровадженню цифрових технологій (інтелектуальні системи енергозбереження, управління транспортом, «розумне» освітлення, smart-водопостачання тощо) громади мають змогу значно зменшити витрати на комунальні послуги, оптимізувати споживання енергоносіїв та підвищити екологічну ефективність. Це, своєю чергою, сприяє зростанню бюджетної економії та зменшенню залежності від зовнішніх джерел фінансування.
- зростання економічної активності. Smart City рішення створюють сприятливі умови для розвитку підприємництва, малого та середнього бізнесу, інноваційної інфраструктури. Високий рівень цифровізації, доступ до відкритих даних, прозорість управління та зручність сервісів сприяють залученню інвестицій, підвищенню ділової активності та розвитку нових ринків.
- покращення якості життя населення. Впровадження Smart City технологій покращує доступ громадян до публічних послуг, підвищує рівень безпеки, мобільності, екологічної ситуації та медичного обслуговування. Цифрові сервіси дозволяють громадянам ефективно взаємодіяти з владою, що формує довіру до інституцій та зменшує соціальну напругу.

Таким чином, Smart City рішення стають не лише інструментом технологічного оновлення громад, але й важелем економічного зростання, соціальної стабільності та підвищення добробуту населення на макрорівні.

Оскільки тема є актуальною, нами запропоновано стратегічні напрями інтеграції smart-технологій у практику муніципального управління.

Таблиця 2

Стратегічні напрями інтеграції smart-технологій у практику муніципального управління

Table 2

Strategic directions of integration of smart technologies into the practice of municipal management

Стратегічний напрям	Опис/Зміст	Очікувані результати
1. Е-врядування та цифрові сервіси	Впровадження онлайн-платформ для надання адміністративних послуг, відкритих даних, електронного документообігу	Підвищення прозорості, зменшення корупції, зручність для громадян
2. Smart-інфраструктура	Інтеграція інтелектуальних систем у міське освітлення, дорожній рух, енергетику, транспорт	Оптимізація витрат, зниження споживання ресурсів, покращення міського середовища
3. Екологічний моніторинг та "зелена" аналітика	Встановлення датчиків якості повітря, води, шуму; система управління відходами	Підвищення екологічної безпеки та сталий розвиток території
4. Smart-безпека	Використання відеонагляду, систем розпізнавання, аналітики для охорони громадського порядку	Зменшення рівня правопорушень, підвищення безпеки мешканців
5. Освіта та цифрова грамотність	Програми навчання для жителів та посадовців щодо користування цифровими інструментами	Підвищення цифрової культури, включення мешканців у процеси управління
6. Smart-бюджетування та фінансовий контроль	Впровадження систем електронного бюджету, фінансової аналітики, громадського контролю	Прозоре та ефективне використання бюджетних коштів
7. Участь громади та цифрова демократія	Залучення громадян через онлайн-опитування, голосування, платформи участі в управлінні	Посилення довіри до влади, формування активного громадянського с

**Джерело: сформовано авторами*

На нашу думку, багаторівневе урядування передбачає ефективну координацію між центральною, регіональною та місцевою владою, громадянським суспільством, бізнесом і науковими установами. Така взаємодія є особливо важливою для успішної реалізації концепції розумного міста, оскільки забезпечує рівномірний розподіл ресурсів, узгодження стратегічних пріоритетів та залучення всіх зацікавлених сторін до процесу ухвалення рішень.

Вважаємо, що при розробці та реалізації місцевих політик варто враховувати важливість принципу інклюзивності, який має стати основою. Це означає, що цифрові технології та смарт-рішення повинні бути доступними для всіх верств населення, включаючи людей з інвалідністю, малозабезпечені групи та літніх людей.

Інклюзивність також передбачає активне залучення громадян до прийняття управлінських рішень через електронні платформи, громадські обговорення та інструменти електронної демократії.

Таким чином, на нашу думку, ефективне управління розумним містом можливе лише за умови інтеграції його концепції з іншими сучасними підходами, що дозволить досягти балансу між технологічним розвитком, соціальною справедливістю та екологічною безпекою.

Висновок. В сучасних умовах впровадження Smart-концепції є стратегічною необхідністю. Хоча звучить парадоксально, але війна створює передумови для розбудови системи розумних міст в Україні. Це відкриває можливість не просто відновити зруйновані населені пункти, а й переосмислити їх розвиток, застосовуючи сучасні технології та найкращі світові практики. У цьому контексті Smart City виступає не лише як технологічна модель, а й як філософія сталого та безпечного розвитку територій. Важливим аспектом є інтеграція цифрових рішень у сферу управління, мобільності, енергозбереження та безпеки. Розумна інфраструктура дозволяє підвищити адаптивність громад до кризових ситуацій і зміцнити їхню стійкість. Крім того, цифровізація посилює взаємодію між владою та громадянами, забезпечуючи прозорість і ефективність прийняття рішень. Таким чином, реалізація Smart-підходів здатна стати каталізатором якісних змін у соціально-економічному розвитку післявоєнної України.

У перспективі такі трансформації не лише сприятимуть підвищенню рівня інноваційності та конкурентоспроможності країни, а й зроблять її більш привабливою як для громадян, так і для іноземців, стимулюватимуть залучення інвестицій, що стане додатковим рушієм економічного зростання та модернізації України.

1. Dunayev I., Byelova L., Kud A., Rodchenko V. "Implementing the "government as a platform" concept: the assessment method and an optimal human-centered structure to address technological challenge". *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2023. № 2 (13 (122)).
2. Бабаєв В. Ю., Дейкало С. О. Розвиток концепції розумного міста: публічно-управлінський аспект. Актуальні проблеми державного управління. 2024. № 1 (64). С. 27–44. DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2024-1-02>
3. Родченко В.Б., Беляєва В.В., Хрипунова Д.М. Дослідження доменів в розрізі формування стратегії старт-спеціалізації. Соціальна економіка. Вип. 56. 2018. С. 69–78
4. Mietule I., Hushko S., Maksymova I., Sheludiakova N., Kulishov V., Lonska J. Information and communication technology: Case for tertiary education in terms of smart economics. Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference. 2021. №5. P. 401–413. DOI: <https://doi.org/10.17770/sie2021vol5.6396>
5. Квасній, Л. Г., Квасній, З. В., & Грицко, О. М. Управління ефективністю стратегії цифрового бізнесу. *Публічне урядування*. 2022. №2 (30), С. 40-46. URL: [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-2\(30\)-5](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-2(30)-5)
6. Україна робить цифрові паспорти юридично еквівалентними звичайним. KyivPost – Global Voice. KyivPost. 2021-03-3
7. Володимир Зеленський: Додаток «Дія» – перший крок до розбудови держсервісу». Офіційний сайт Президента України. 2021. URL: <https://www.axios.com/2023/01/18/ukraine-app-dii-a-other-countries-usaid> (дата звернення 2.03.2025)
8. Орел Ю., Комар О. (2025). SMART CITY як інноваційна основа розвитку місцевого самоврядування в Україні. *Збірник наукових праць «ЛЮГОС»*. 2025. С. 65–71. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-13.12.2024.013>
9. Суттєво покращили позиції... (2024). URL: <https://eef.org.ua/uk/suttyevo-pokrashhyly-pozytsiyi/> (дата звернення 2.03.2025)
10. Корнійченко А. О. Діяльність суб'єктів публічного адміністрування в умовах smartcуспільства. *Наукові записки. Серія : Право*. 2022. Випуск 11. С. 85–90.
11. Шульжик Ю.О., Квасній З.В., Мельник О.А.П., Строгуш Ю.Б. Цифрова трансформація територіальних громад України: виклики та перспективи. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 8. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14942699>

12. Suprunenko S., Pylypenko N., Trubnik T. Volchenko N. Forecast of changes in the macroeconomic situation in Ukraine: smart economy of the future. *Futurity Economics&Law*. 2023. Vol. 3. Is. 3. P. 219–236. DOI: 10.57125/FEL.2023.09.25.13

References

1. Dunayev, I., Byelova, L., Kud, A., V. Rodchenko. "Implementing the "government as a platform" concept: the assessment method and an optimal human-centered structure to address technological challenge". *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, no. 2 (13 (122)), 2023,.
2. Babayev, V. Yu., and S. O. Deykalo. "Development of the Smart City Concept: Public-Administrative Aspect". *Current Problems of Public Administration*, 2024, no. 1 (64), pp. 27–44, <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2024-1-02>
3. Rodchenko, V. B., Belyaeva, V. V., and D. M. Khrypunova "Research on Domains in the Context of the Formation of a Start-Specialization Strategy ". *Social Economy*, issue 56, 2018, pp. 69– 78
4. Mietule, I., Hushko, S., Maksymova, I., Sheludiakova, N., Kulishov, V., & J. Lonska. "Information and communication technology: Case for tertiary education in terms of smart economics. Society. Integration. Education". *Proceedings of the International Scientific Conference*, no.5, 2021, pp.401–413, <https://doi.org/10.17770/sie2021vol5.6396>
5. Kvasnii, L. G., Kvasnii, Z. V., & O. M. Hrytsko. "Effectiveness management of digital business strategy". *Public administration*, no. 2 (30), 2022, pp. 40-46, [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-2\(30\)-5](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-2(30)-5)
- 6."Ukraine makes digital passports legally equivalent to regular ones." KyivPost – Global Voice of Ukraine. KyivPost . 2021-03-3
7. Volodymyr Zelensky. "The Diia application is the first step towards developing the public service." Official website of the President of Ukraine. Retrieved March 31, 2021, <https://www.axios.com/2023/01/18/ukraine-app-diia-other-countries-usaid> Accessed 2 Mar. 2025
8. Orel, Y., and O. Komar. "Smart City as an innovative basis for the development of local self -government in Ukraine". *Collection of scientific works "λόγος"*, 2025, pp. 65-71, <https://doi.org/10.36074/logos-13.12.2024.013>
- 9."Significantly improved positions." EEF, eef.org.ua/uk/suttyevo-pokrashhyly-pozytsiyi/ Accessed 2 Mar. 2025
10. Korniychenko, A. O. "Activities of public administration entities in the context of a smart society". *Scientific notes. Series: Law*, issue 11, 2022, pp. 85–90.
11. Shulzhik, Yu.O., Kvasniy, Z.V., Melnyk, O._A.P., and Yu.B. Strogush. "Digital transformation of territorial communities of Ukraine: challenges and prospects". *Current issues of economic sciences*, no.8, 2025, <https://doi.org/10.5281/zenodo.14942699>
12. Suprunenko, S., Pylypenko, N., Trubnik, and T. N. Volchenko "Forecast of changes in the macroeconomic situation in Ukraine: smart economy of the future ". *Futurity Economics&Law*, vol. 3, is. 3, 2023, pp. 219–236, doi: 10.57125/FEL.2023.09.25.13

Дата подання: 25.04.2025